

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 299/2015 z 24. apríla 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 87/2018 z 24. júla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa ako žalobcovia žalobou proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, domáhali určenia vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré mali byť vyvlastnené ich právnym predchodcom. Sťažovatelia uviedli, že k vyvlastneniu predmetných pozemkov malo dôjsť v roku 1941 na základe vyvlastňovacieho výmeru vydaného Župným úradom v Prešove (ďalej len „vyvlastňovací výmer“). Za vyvlastnené pozemky mali byť poskytnuté náhradné pozemky a za ich pozemnoknižné preznačenie v zmysle vtedy platného zákona č. 63/1935 Sb. o vyvlastnení k účelům obrany státu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vyvlastnení“) zodpovedal vyvlastniteľ, teda štát. Podľa názoru sťažovateľov však k platnému vyvlastneniu nedošlo, keďže štát nezabezpečil prevod vlastníckeho práva k náhradným pozemkom na právnych predchodcov sťažovateľov a vlastnícke právo k vyvlastňovaným pozemkom si nechal zapísať až v roku 1963.

3. Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) vo veci sťažovateľov rozhodol rozsudkom (v poradí druhým) sp. zn. 14 C 138/2005 z 27. mája 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobu sťažovateľov zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovatelia vo vzťahu k napadnutému rozsudku uviedli, že krajský súd „... *dospel k svojoľnému a nespravodlivému záveru o platnosti vyvlastnenia. A to napriek tomu, že na právnych predchodcov žalobcov neboli prevedené náhradné pozemky. Takýto záver je absolútne nelogický...*

... v ďalšom konaní uspokojil s existenciou vyvlastňovacieho rozhodnutia a s tým, že dovtedajší vlastníci istý čas užívali náhradné pozemky. Na riadne skúmanie toho, či bola splnená podmienka poskytnutia náhrady za vyvlastnené pozemky, ktorým je len prevod vlastníckeho práva, KSPO rezignoval a takéto dokazovanie považoval za irelevantné.“.

4. Sťažovatelia podali proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie a dovolací dôvod vyvodili z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pokiaľ napadnutému rozsudku vytýkali jeho vnútornú rozpornosť a nerešpektovanie pravidiel formálnej logiky. O dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol. Sťažovatelia porušenie práv zo strany najvyššieho súdu odôvodnili tým, že ani najvyšší súd neodpovedal na ich námietku, z akej úvahy vychádzal krajský súd, keď dospel k záveru o poskytnutí náhradných pozemkov. Aj závery najvyššieho súdu o platnosti vyvlastnenia považujú sťažovatelia za „*extrémne nespravodlivé*“.

5. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: „*I. Základné právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Co/299/2015, zo dňa 24. 4. 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo 87/2018, zo dňa 24. 7. 2019 porušené boli.*

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo 87/2018, zo dňa 24. 7. 2019 a rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Co/299/2015, zo dňa 24. 4. 2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľom priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Ťažiskom podanej ústavnej sťažnosti je, že sťažovatelia vidia porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) v prístupe krajského súdu, pokiaľ skonštatoval platnosť vyvlastnenia, a v postupe najvyššieho súdu, ktorý podľa názoru sťažovateľov nereagoval na významné argumenty prednesené v dovolaní.

14. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že spor o určenie vlastníckeho práva je postavený na tvrdeniach sťažovateľov o nedoručení vyvlastňovacieho výmeru z roku 1941 ich právnym predchodcom. Sťažovatelia tiež argumentujú tým, že štát nezabezpečil pozemnoknižný prevod vlastníckeho práva k náhradným pozemkom tak, ako to bolo uvedené vo vyvlastňovacom výmere (nedoručenom), ani neposkytol finančnú náhradu, a teda aj na tomto základe nemohlo dôjsť k účinnému vyvlastneniu.

III.1 K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

15. Ústavnú sťažnosť v tejto časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 35/02, I. ÚS 105/06, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011).

16. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

17. Ústavný súd vzhľadom na § 124 poslednú vetu zákona o ústavnom súde, podľa ktorej ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu.

18. Podstata námietok sťažovateľov smerujúcich proti napadnutému rozsudku krajského súdu je v ich nesúhlase s tým, ako krajský súd vyhodnotil ich argumenty týkajúce sa straty vlastníckeho práva ich právnych predchodcov v nadväznosti na unesenie dôkazného bremena v konaní a tiež vo vnútornej rozpornosti odôvodnenia napadnutého rozsudku v súvislosti s otázkou poskytnutia náhradných pozemkov.

19. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či krajský súd ako odvolací súd napadnutý rozsudok primeraným spôsobom odôvodnil a či ho nemožno považovať za arbitrárny, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neudržateľný.

20. Krajský súd konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil z neho správne právne závery. V relevantnej časti napadnutého rozsudku krajský súd uviedol: *„Vykonané dokazovanie však preukázalo, že v súvislosti s týmto vyvlastňovacím konaním boli právnym predchodcom žalobcov poskytnuté náhradné pozemky (§ 2 ods. 1, 5, 6 zákona Č. 63/1935 Zb.), ktoré aj užívali, ale nedošlo k prevodu týchto náhradných pozemkov do ich vlastníctva. Všetky tieto okolnosti vo svojich vyjadreniach žalobcovia potvrdili, a preto nemožno uzavrieť, že nedošlo k vyvlastneniu daných nehnuteľností právnych predchodcov žalobcov, ale platí záver, že neexistujú doklady o doručení vyvlastňovacieho výmeru právnym predchodcom žalobcov.*

Odvolaací súd už v predchádzajúcom rozhodnutí zdôrazňoval, že je úlohou žalobcov preukázať, že vyvlastňovacie konanie vo vzťahu k ich právnym predchodcom neprebehlo a potvrdil nutnosť zohľadniť v súvislosti s doručovaním vyvlastňovacieho rozhodnutia dlhší časový odstup, ktorý uplynul od vykonania vyvlastňovacieho konania, následného zápisu vyvlastňovacieho rozhodnutia do pozemkovej knihy až po súčasnosť. Je zrejmé, že ani po doplnení dokazovania súdom prvej inštancie sa nepodarilo zabezpečiť listiny preukazujúce doručenie vyvlastňovacieho výmeru a pridelenia náhradných pozemkov právnym predchodcom žalobcov. Uvedené však v súlade s vyjadreným názorom odvolacieho súdu bez ďalšieho neznamená, že k vyvlastneniu nedošlo, a teda že vyvlastňovací výmer by mal byť voči právnym predchodcom žalobcov neúčinný.

... Nezachovanie kompletného spisu správneho orgánu po dobu viac ako sedem desaťročí obsahujúceho skutočnosti potvrdzujúce spôsob doručenia rozhodnutia vyvlastňovacieho výmeru nie je možné pričítať na ťarchu žalovanej (do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4M Cdo 12/2014). Nemožno pritom opomenúť, že kópia vyvlastňovacieho výmeru zo dňa 08.02.1941, predložená Okresným úradom Prešov, katastrálnym odborom (č. l. 321) obsahuje údaj potvrdzujúci právoplatnosť výmeru, keď tento zápis bol vykonaný dňa 10.10.1963. Súd prvej inštancie správne zdôraznil, že uvedené neznamená, že vyvlastňovací výmer sa stal právoplatným v uvádzaný deň, ale že k tomuto dňu bola overená jeho právoplatnosť...

Podstatné pre prejednávanú vec je zistenie, že právní predchodcovia žalobcov boli účastníkmi vyvlastňovacieho konania, so situáciou, ktorú znamenal vyvlastňovací výmer z 08.02.1941 boli oboznámení, čo žalobcovia vo výpovedi v tomto konaní aj potvrdili (č. l. 174) a namiesto finančnej náhrady im boli poskytnuté náhradné pozemky, ktoré aj istý čas užívali. Ako už predtým odvolací súd konštatoval, okolnosť, prečo tieto náhradné pozemky neužívali právní predchodcovia žalobcov aj v ďalšom období a prečo nedošlo k prevodu týchto náhradných pozemkov do ich vlastníctva, nie je v prejednávanej veci v súčasnosti právne významné.“

21. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že medzi obsahom základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ústavy a čl. 6 dohovoru) a napadnutým rozsudkom krajského súdu

neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o porušení sťažovateľmi označených práv. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu nemožno považovať za svojvoľné či neodôvodnené a ani za také, ktoré by popierali účel a zmysel zákona.

22. Z pohľadu ústavného súdu a s poukázaním na citované časti odôvodnenia napadnutého rozsudku treba predovšetkým zdôrazniť, že napadnutý rozsudok (aj v nadväznosti na rozsudok okresného súdu) obsahuje veľmi podrobné zhodnotenie skutkového stavu, z ktorého sa pri rozhodovaní vychádzalo. Prijaté závery sa v rámci skutočností, ktoré sú ústavnému súdu z obsahu ústavnej sťažnosti a obsahu pripojených listinných dôkazov známe, nejavia ani ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené.

23. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

24. Ústavný súd chápe, v akej situácii sa sťažovatelia nachádzajú, avšak pokiaľ ich výhrady smerujú aj k otázke nepreukázania pridelenia náhradných pozemkov, ústavný súd poukazuje na tieto skutočnosti. Sťažovatelia v konaní pred okresným súdom uviedli, že ich právni predchodcovia po určitý čas užívali pozemky z veľkostatku [REDAKOVANÉ], ktoré výmerou zodpovedali výmere vyvlastnených pozemkov, ako aj fakt, že v rozhodnutí Okresného úradu Prešov z 8. novembra 1963 (povolenie vkladu vlastníckeho práva v prospech Československého štátu z titulu vyvlastnenia) právni predchodcovia sťažovateľov nie sú uvedení ako vlastníci.

V súvislosti s tvrdením, že v dôsledku nezabezpečenia zápisu vlastníckeho práva k náhradným pozemkom nemohlo dôjsť aj k účinnému vyvlastneniu, ústavný súd dáva

do pozornosti samotný zákon o vyvlastnení. Podľa § 5 ods. 1 zákona o vyvlastnení „náhradu za vyvlastnení treba zaplatiti do šesti neděl od jejího právoplatného určení“.

Podľa § 5 ods. 4 zákona o vyvlastnení „podle dokladu o zaplacení náhrady v penězích nebo o poskytnutí náhrady v nemovitostech (věcném právu) se vloží na žádost toho, kdo navrhl vyvlastnění, do veřejných knih vlastnické právo k vyvlastněné nemovitosti nebo věcné právo anebo přechod, omezení nebo zrušení takového práva. Žádost musí být potvrzena ministerstvem národní obrany; jinak nelze knihovní zápis povolit.“.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že právoplatnosť vyvlastňovacieho výmeru nebola viazaná na knihovný zápis vlastníckeho práva k náhradným pozemkom. Zároveň ústavný súd odkazuje v tejto súvislosti na časť napadnutého rozsudku krajského súdu, podľa ktorej „*Pokiaľ napokon Okresný súd Prešov dňa 08.11.1963 vyhovel návrhu na zápis vlastníckeho práva k vyvlastneným nehnuteľnostiam, mohol tak urobiť len na základe právoplatného vyvlastňovacieho výmeru.*“.

25. Zároveň ústavný súd dáva sťažovateľom do pozornosti aj § 7 ods. 1 zákona o vyvlastnení, podľa ktorého „v řízení podle tohoto zákona a předpisů na jeho základě vydaných je úřad řízení provádějící povinen učiniti všechna vhodná opatření, aby byly zachovány v tajnosti věci, které mají zůstatí utajeny v zájmu obrany státu; při tom se může úřad odchýliti od platných předpisů řízení se týkajících. Opatření, opřená výslovně o ustanovení věty první, není třeba odůvodňovati.“.

Podľa § 7 ods. 3 zákona o vyvlastnení „o zjištění a vyznačení nemovitostí, jichž výkup nebo vyvlastnění se provede k účelům obrany státu podle tohoto zákona, v pozemkovém katastru platí ustanovení § 14, odst. 2 zákona ze dne 16. prosince 1927, č. 177 Sb. z. a n., o pozemkovém katastru a jeho vedení (katastrálního zákona).“ V tejto súvislosti je dôležité uviesť aj znenie § 14 ods. 2 vtedy platného zákona č. 177/1927 Sb. o pozemkovém katastru a jeho vedení, podľa ktorého „vojensky důležité stavby a příslušné pozemky bud'ěž zjištěny a vyznačeny v pozemkovém katastru po dohodě s ministerstvem národní obrany.“.

V rámci týchto ustanovení ústavný súd odkazuje na publikáciu Mgr. Ing. Petra Baudyša *Katastr a nemovitosti*, v ktorej vo vzťahu k vyvlastňovaným pozemkom podľa zákona o vyvlastnení uviedol „Celý proces vyvlastňování pozemků podle citovaného

zákona měl být završen zápisem vlastnictví státu k uvedeným pozemkům do pozemkové knihy, do pozemkového katastru, tedy provedením knihovného pořádku. Po několika prvních zápisech ovšem vyšlo najevo, že cizí stát, kvůli němuž cítilo tehdejší Československo potřebu budovat pohraniční opevnění, získává okamžité přesné informace z pozemkové knihy... Na meziministerské úrovni bylo s ohledem na potřebu utajení dohodnuto, že výkup pozemků pro výstavbu pohraničních opevnění bude probíhat i nadále, o výkupu pozemků však již nebudou prováděny zápisy ani v pozemkové knize ani v pozemkovém katastru. Proto u těchto pozemků nebylo nabytí vlastnického práva vyvlastněním ve prospěch státu podle zákona č. 63/1935 Sb. v žádné z pozemkových evidencí vyznačeno.“

III.2 K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

26. Sťažovatelia v dovolaní namietali, že krajský súd nesprávne vyhodnotil dôkazné bremeno strán, a tiež, že napadnutý rozsudok krajského súdu trpí vnútornými rozpormi odôvodnenia. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že najvyšší súd na dovoláciu námietku týkajúcu sa vnútorných rozporov napadnutého rozsudku krajského súdu („*Na jednej strane Krajský súd v Prešove považoval za podstatné zistenie, že právnym predchodcom žalobcov boli poskytnuté náhradné pozemky namiesto finančnej náhrady. Na druhej strane nepovažoval za právne významnú skutočnosť, prečo nedošlo k zápisu vlastníctva právnych predchodcov žalobcov k náhradným pozemkom.*“) nijako nereagoval, a pritom podľa ich názoru posúdenie platnosti vyvlastnenia v spojení s poskytnutím náhradných pozemkov je pre posúdenie veci rozhodujúce.

27. Aj v tejto časti treba ústavnú sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

28. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a konštatuje, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia jasne formuloval, ktoré skutočnosti považoval za právne a skutkovo podstatné pre zodpovedanie otázky, či došlo k platnému vyvlastneniu sporných pozemkov právnym predchodcom sťažovateľov. Napokon, najvyšší

súd poukázal na tie časti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré pojednávajú o tom, prečo otázka zápisu vlastníckeho práva k náhradným pozemkom nemá vplyv na posúdenie straty vlastníckeho práva k pozemkom vyvlastneným v rámci konania o určenie vlastníckeho práva.

29. Podľa názoru ústavného súdu z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu možno vyvodiť, že najvyšší súd ako dovolací súd svoj záver o neprípustnosti dovolania sťažovateľov proti napadnutému rozsudku krajského súdu odôvodnil ústavne konformným spôsobom a tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.) nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu bez opory v zákone. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal so všetkými kľúčovými dovolacími námietkami sťažovateľov a na tomto základe zo zákonných dôvodov dovolanie odmietol ako neprípustné.

30. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998). Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľov (m. m. I. ÚS 156/2018, II. ÚS 465/2017).

31. Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti

či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

32. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu.

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 593/2017).

33. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľmi označených práv, dospel k záveru, že je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu